

Zarządzanie turystyką

Trójstopniowy system promocji turystycznej w Polsce

Polska Organizacja Turystyczna, powołana ustawą z dnia 25 czerwca 1999 r., zaczęła swoją działalność w styczniu 2000 r. jako wyspecjalizowana państwowa instytucja promocyjna zagranicznej turystyki przyjazdowej i turystyki krajowej, współpracująca w realizacji swoich zadań z samorządem terytorialnym i branżą turystyczną. Polska Organizacja Turystyczna stanowi podstawowe ogniwo na szczeblu centralnym w trójstopniowym systemie promocji turystycznej w Polsce.

Została powołana w ramach programu PHARE TOURIN III z funduszy Unii Europejskiej (750 tys. EURO), w procesie dostosowania zarządzania turystyką w Polsce do standardów obowiązujących w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz uczestnictwa we wspólnym rynku turystycznym (zadaniu powołania Polskiej Organizacji Turystycznej nadano zatem rangę priorytetu polityki integracji naszego kraju z Unią Europejską). Powstanie POT miało na celu nie tylko stworzenie profesjonalnej organizacji na wzór krajów UE dla promocji Polski ale również zwiększenie efektywności środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań administracji publicznej w sferze turystyki, a w szczególności środków przeznaczonych na marketing i promocję turystyki, m.in. poprzez stworzenie podstaw prawnych do połączenia funduszy na promocję budżetu państwa z funduszami samorządu terytorialnego oraz izb gospodarczych i samych przedsiębiorców, działających w sferze turystyki. Dzięki możliwościom łączenia tych środków POT osiąga dużo większe efekty działalności promocyjnej. POT spełnia bardzo ważną rolę w inicjowaniu szeregu działań służących rozwojowi turystyki na obszarze naszego kraju, w tym zwłaszcza przyczynia się do zrozumienia potrzeby komplementarnego ujmowania spraw turystyki przez władze samorządowe i branżę.

Powstawanie Regionalnych i Lokalnych Organizacji Turystycznych

Powołanie POT służy tworzeniu w Polsce trójstopniowego systemu promocji turystycznej Polski, którego elementami są powoływane na szczeblu regionalnym i lokalnym. Regionalne i Lokalne Organizacje Turystyczne, niezależne organizacje zrzeszające przedstawicieli samorządu terytorialnego, turystycznego samorządu gospodarczego, organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwoju turystyki oraz

przedsiębiorców pracujących w turystyce. POT współpracuje ze wszystkimi w/w podmiotami.

"Polska Organizacja Turystyczna tworzy warunki współpracy organów administracji rządowej, samorządu terytorialnego i organizacji zrzeszających przedsiębiorców z dziedziny turystyki, w tym samorządu gospodarczego i zawodowego oraz stowarzyszeń działających w tej dziedzinie." (Ustawa z dnia 25 czerwca 1999 roku o Polskiej Organizacji Turystycznej (Dz.U. Nr 62, poz. 689), Art. 1.2.) "Dla zapewnienia współpracy Polska Organizacja Turystyczna może inspirować tworzenie regionalnych organizacji turystycznych obejmujących swoim zakresem działania obszar jednego lub więcej województw oraz lokalnych organizacji turystycznych obejmujących swoim zakresem działania obszar jednej lub więcej jednostek samorządu terytorialnego i z nim współdziałać." (j.w., Art. 4.)

Jednym z ustawowych zadań POT jest inspirowanie tworzenia regionalnych organizacji turystycznych, obejmujących swoim zakresem działania obszar województwa oraz lokalnych organizacji turystycznych, obejmujących swoim zakresem działania obszar jednej lub więcej jednostek samorządu lokalnego. Zadanie to, w wyniku nowelizacji ustawy o Polskiej Organizacji Turystycznej dokonanej Ustawą z dnia 16 lutego 2001 roku o zmianie ustawy o POT (Dz. U. Nr 22, poz. 249) zostało doprecyzowane. Zgodnie z nowym brzmieniem art. 4 ust. 1, w celu wykonania zadania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 (a więc inspirowania tworzenia) mogą być tworzone regionalne i lokalne organizacje turystyczne. Następnie art. 4 ust. 2 stwierdza, że do tworzenia i działania regionalnych i lokalnych organizacji turystycznych stosuje się przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 1990 r. Nr 20, poz. 104 z późn. zm.), z tym że:

- członkiem tych organizacji mogą być osoby fizyczne i osoby prawne, w szczególności podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 1 i 2
- nadzór nad tymi organizacjami sprawuje minister właściwy do spraw turystyki,
- organizacje te mogą prowadzić działalność gospodarczą w rozmiarach służących realizacji ich celów i przedmiocie określonym w ich statutach.

W krajach Unii Europejskiej Narodowe Organizacje Turystyczne, wspólnie z regionalnymi i lokalnymi, tworzą system dostosowujący w sposób najbardziej demokratyczny skomplikowane i różnorodne zadania, wynikające z rozwoju turystyki, do układu podmiotowego - Organizacja Narodowa - samorządy terytorialne - podmioty gospodarcze - społeczność

lokalna. Doświadczenia państw UE wskazują, iż właśnie najbardziej efektywnym systemem promocji turystycznej jest system oparty na regionalnych i lokalnych organizacjach turystycznych. Ten przyjęty na polski grunt system współpracy, wypracowany wielkim nakładem sił, myśli i środków od 2000 r., przynosi spodziewane efekty.

Regionalne Organizacje Turystyczne

Regionalne organizacje turystyczne stanowią forum współpracy samorządów terytorialnych, zawodowych organizacji branżowych i podmiotów gospodarczych działających w turystyce. Tworzy się je w celu zapewnienia profesjonalnej promocji turystycznej regionu. Powstają one w wyniku suwerennej decyzji wszystkich zainteresowanych rozwojem i promocją turystyki podmiotów w regionie. Łącząc swe doświadczenia i interesy, zapewniają bardziej skuteczną i skoordynowaną promocję a także lepsze wykorzystanie, rozproszonych środków (w wyniku połączenia środków z różnych źródeł, efekty tej promocji zostają zwielokrotnione).

Członkami Regionalnej Organizacji Turystycznej są:

- jednostki samorządu (samorząd województwa, powiatu, gminy, związki gmin);
- podmioty działające w lokalnej branży turystycznej (Regionalna Izba Turystyki, Izba Gospodarcza, przedsiębiorcy - hotelarz, biuro podróży, restaurator, zarządca atrakcji turystycznej itd.)
- inne jednostki zainteresowane rozwojem turystyki.

Zadaniem Regionalnej Organizacji Turystycznej jest:

- skoordynowanie działań promocyjnych w województwie,
- stworzenie regionalnego systemu informacji turystycznej - w celu zapewnienia kompleksowej informacji o województwie (w oparciu o lokalne punkty "it") oraz włączenie w krajowe rozwiązania spójnego systemu informacji turystycznej,
- promocja walorów turystycznych regionu w kraju i za granicą,
- stymulowanie tworzenia i rozwoju oraz nadzór nad produktami turystycznymi w regionie,
- inspirowanie i pomoc przy tworzeniu Lokalnych Organizacji Turystycznych w regionie,
- inicjowanie, opiniowanie i wspomaganie planów rozwoju i modernizacji infrastruktury turystycznej w regionie,
- doskonalenie kadr dla potrzeb turystyki,
- prowadzenie badań i analiz marketingowych w dziedzinie turystyki w regionie.

Obecnie w kraju funkcjonuje 16 Regionalnych Organizacji Turystycznych.

Lokalne Organizacje Turystyczne

Szczególne znaczenie dla rozwoju turystyki w regionie mają Lokalne Organizacje Turystyczne, które są mniejszymi organizacjami współpracy jednostek samorządu terytorialnego /gmin i powiatów/ i lokalnej branży turystycznej, tworzonymi w obrębie obszaru atrakcyjnego turystycznie. Podstawowym zadaniem LOT jest integracja społeczności lokalnej, głównie jednostek samorządu lokalnego i branży turystycznej oraz tworzenie i rozwój produktu turystycznego wokół lokalnych atrakcji turystycznych, gromadzenie i aktualizacja informacji o atrakcjach i produktach turystycznych, utrzymanie i prowadzenie lokalnych punktów informacji turystycznej.

Członkami LOT są, podobnie jak w przypadku ROT, przedstawiciele samorządu terytorialnego gminy, powiaty, przedstawiciele lokalnej branży turystycznej (hotelarz, biuro podróży, restaurator, rzemieślnik, zarządca atrakcji turystycznej itd.), inne zainteresowane rozwojem turystyki podmioty

Zasięg działania LOT odpowiada swoją wielkością obszarowi skupionych w LOT jednostek samorządu lokalnego (najczęściej jednego lub kilku powiatów lub kilku gmin na terenie których zlokalizowane są atrakcje turystyczne).

Co do powstawania LOT to obecnie zarejestrowanych jest blisko 100 lokalnych organizacji turystycznych w całej Polsce, a kolejnych 5 czeka obecnie na rejestrację. W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że to właśnie LOT powstają na bazie lokalnych produktów turystycznych, co stanowi bardzo ważny element tworzenia oferty dla turystów.